

D ů v o d y:

Po formální stránce jest podotknouti, že ustanovením § 234 ex. ř. nejsou vyloučení z práva rekursu ti, kdož se k rozvrhovému roku nedostavili, nýbrž jest jím jen upraven rozsah rekursu věřitelů se dostavivších a ohledně těchto jest stanoveno, že mají právo rekursu jen s omezením § 234 ex. ř. Ustanovení toto nelze proto použiti na věřitele, kteří se k rozvrhovému roku nedostavili, tím méně lze z něho odvozovati, že nedostavivší se oprávnění jsou z práva rekursu vyloučení, jak mylně míní stěžovatel. Ale dovolací recurs není ani věcně opodstatněn. Jest pravda, že podle § 14 knih. zák., podle jeho prvního odstavce, lze vtěliti zástavní právo jen pro pohledávku číselně určenou. Ale z toho neplyne, že by v případech § 14 druhý odstavec knih. zák. kromě nejvyšší míry jistiny nemohla býti vtělena i nejvyšší míra pro úroky a jiné příslušenství, neboť i v tomto případě jest z pozemkové knihy patrné, do které míry nemovitost jest zatížena, a jiného smyslu a účelu ustanovení § 14 knih. zák. nemají. Pro souzený případ rozhoduje, že kauční hypotéka vtělená pod pol. 1 pro jistinu do nejvyšší míry 30.000 Kč a pro vedlejší poplatky do nejvyšší míry 6.000 Kč byla na vymáhajícího věřitele převedena bez omezení, tedy i pokud se týče vedlejších poplatků, jak správně zdůraznil již rekursní soud, a nezáleželo by ani na tom, kdyby úroková povinnost dříve nebyla existovala, jelikož vtělením nejvyšší míry pro vedlejší poplatky již vzniklo právo zástavní i pro případné úroky, jež pozdějším vznikem úrokové pohledávky se stalo bezpodmínečným. Že jest vedlejšími poplatky rozuměti najmě i úroky, o tom nelze vážně pochybovati, poněvadž úroky v prvé řadě platí za příslušenství pohledávky. Nelze proto mluvit ani o »nejasném výrazu«, o němž ostatně pojednává § 915 a nikoliv mylně citovaný § 914 obč. zák.

Čís. 8301.

Stavební ruch.

O postihovém právu státu, převzavšího záruku podle zákona o stavebním ruchu, platí předpisy občanského zákona, zejména § 1358, pokud není v zákonech o stavebním ruchu jinak zvlášť stanoveno.

Každý jednotlivý ze zákonů o stavebním ruchu jest vybudován samostatně a nejsou zásady pozdějších změnami ani doplňky dřívějších zákonů. Právní poměry z určité záruky, která byla povolena určitým správním úkonem ministerstva sociální péče nebo příslušného úřadu, jest posuzovati výhradně podle toho zákona o stavebním ruchu, podle kterého byla záruka poskytnuta, a podle prováděcího nařízení k tomuto zákonu.

Ana míra postihového práva eráru není dosud stanovena prováděcím nařízením, jest postihové právo československého eráru právem s rozvazovací výminkou. Peníz přikázaný československému eráru na základě výkonu jeho postihového práva, jest ponechati v soudní úschově, dokud nebude o splnění nebo nesplnění výminky rozhodnuto. Došla-li pohle-

dávka československého státu jen částečného uspokojení, jest úroků docílených z peněz složených u soudu použití k doplnění jistiny.

(Rozh. ze dne 14. září 1928, R I 410/28.)

Při rozvrhu nejvyššího podání za exekučně prodanou nemovitost navrhl správce dlužnickovy úpadkové podstaty, by zbytek 106.646.08 Kč, přikázaný ministerstvu sociální péče k hotovému zaplacení, byl uložen na soudě až bude rozhodnuto nařízením ve smyslu § 61 zákona ze dne 27. ledna 1922, čís. 45 sb. z. a n. Soud první stolice návrh zamítl. **D ů v o d y:** Úpadkový komisař v zastoupení dlužníka nemůže se odvolávat na § 61 cit. zákona, který dosud není proveden a který jen slibuje dlužníku úlevu v náhradě platů státu za něho z důvodu záruky. Nelze mít za to, že toto nařízení se bude vztahovati na zaručené pohledávky, které byly jen částečně zapraveny dražebním řízením a tím celá pohledávka zanikla. Ostatně stát poskytuje dostatečnou jistotu, že po vydání slíbeného nařízení o otázce náhrady zajisté oprávněné osobě ji příslušející část vrátí. **R e k u r s n í s o u d** nařídil, by zbytek přikázaný ministerstvu sociální péče byl uložen na úrok až bude rozhodnuto nařízením ve smyslu § 61 zák. čís. sb. 35/1923. **D ů v o d y:** Stížnost správce úpadkové podstaty v tom směru, že zbytek nejvyššího podání přikázaný ministerstvu sociální péče nebyl uložen do soudní úschovy, pokládá rekursní soud za oprávněnou a nařídil proto, by zbytek byl na úrok uložen z důvodu, že jde o pohledávku, na niž se vztahuje předpis § 61 zák. čís. 45/1922, pokud se týče čís. 35/1923, který vyžaduje vydání nařízení, do jaké míry může stát požadovati na dlužníku náhradu platů, učiněných za něho z důvodu záruky. K nařízení takovému však dosud nedošlo. Tím výše tohoto příspěvku dosud zjištěna není, jde proto o pohledávku ve smyslu § 220 ex. ř. a uložení na úrok pro dobu, než nařízení bude vydáno, jest odůvodněno.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu československého eráru, avšak s tím dodatkem k usnesení soudu rekursního, že úroky ze složené částky určují se k jejímu doplnění a že rozvrh částky, která snad jednou bude uvolněna, zůstává se dalšímu rozvrhovému řízení.

D ů v o d y:

Jde o výkon postihového práva, které přísluší státu převzavšímu záruku podle zákona o stavebním ruchu. O tomto postihu platí předpisy občanského zákona, zejména § 1358, pokud není v zákonech o stavebním ruchu jinak stanoveno. Především si jest ujasniti, který zákon o stavebním ruchu vztahuje se na případ, o nějž jde. V pořadí ze dne 21. února 1923 bylo podle dluhopisu ze dne 5. ledna 1923 pro Občanskou záložnu v B. vloženo právo zástavní pro pohledávku 320.000 Kč s přísl. a poznamenáno, že tato pohledávka jest státem zaručena. Jak nesporno zaplatil stát jako rukojmí tuto zaručenou pohledávku věřitelce a byla po-

hledávka ta naň převedena podle § 1358 obč. zák. v pořadí ze dne 26. února 1928. Rekursní soud a česká finanční prokuratura míní, že se na tuto záruku a na výkon postihového práva vztahuje zákon ze dne 27. ledna 1922, čís. 45 sb. z. a n., pokud se týče zákon ze dne 25. ledna 1923, čís. 35 sb. z. a n. K tomu jest podotknouti: Každý jednotlivý ze zákonů o stavebním ruchu (čís. 100/1921, 45/1922, čís. 35/1923, čís. 58/1924, 44/1927 a 43/1928) jest vybudován samostatně a nejsou zásady pozdějších zákonů doplňky ani změnami dřívějších zákonů. Proto právní poměry z určité záruky, která byla určitým správním úkonem ministerstva sociální péče nebo příslušného úřadu povolena, jest posuzovati výhradně podle toho zákona o stavebním ruchu, podle kterého byla záruka poskytnuta, a podle prováděcího nařízení k tomuto zákonu. Jak z rozsudku krajského soudu ze dne 1. července 1926 patrno, byla záruka, o kterou v tomto sporu jde, povolena na základě výnosu ministerstva sociální péče ze dne 20. července 1922. Platí tedy o této záruce předpis zákona čís. 45/1922 a prováděcího nařízení k němu čís. 355/1922 a podle § 2 tohoto nařízení i některé předpisy nařízení čís. 191/1921, nikoliv však předpisy zákona čís. 35/1923 a prováděcího nařízení k němu čís. 160/1923, zejména v § 68 tohoto nařízení čís. 170/1923 jest výslovně řečeno, že se toto nařízení vztahuje na stavby a úpravy, na které byla nebo bude finanční podpora přislíbena neb udělena podle zákona čís. 35/1923. Tudíž v případě, o nějž tuto jde, jest ohledně výkonu postihového práva jen jediný předpis § 61 zákona čís. 45 z roku 1922 tohoto znění: »Nařízením budiž stanoveno, jaká část nákladů musí býti uhrazena výnosem domu, a do jaké míry může stát požadovati na dlužníku náhradu platů učiněných za něho z důvodů záruky.« Prováděcí nařízení, v tomto § předpokládané, dosud nevyšlo. Podle § 6 obč. zák. nelze § 61 cit. zák. přikládati jiný smysl než ten, že všeobecný předpis § 1358 obč. zák. o neomezeném postihu ručitele, který pohledávku věřiteli zaplatil, při zárukách podle zákona čís. 45 z roku 1922 neplatí, nýbrž že teprve bude stanoveno, »do jaké míry« může se postih díti. A právě proto, že míra tato není dosud stanovena prováděcím nařízením, jest postihové právo československého státu, vzniklé zaplacením pohledávky Občanské záložny v B., právem s rozvazovací výminkou. Proto rekursní soud právem vzhledem k § 220 ex. ř. stanovil, že částka 106.646 Kč 08 h, československému státu na základě výkonu jeho práva postihového přikázaná, má býti ponechána v soudní úschově, dokud nebude o splnění nebo nesplnění výminky rozhodnuto. Ježto pohledávka československého státu došla jen částečného uspokojení, bude úroků docílených z peněz u soudu složených použití k částečnému doplnění jistiny (srv. Neumannův Komentář výklad k §§ 220 a 221 ex. ř.). Stěžovatelka míní, že § 61 zákona čís. 45 z roku 1922 má na mysli jen náhradu platů periodických (úroků a úmoru), nikoli náhradu platů podle § 29 čís. 2 a 4 zákona čís. 45/1922. Ale takové omezení nelze ze zákona vyčísti. Připustiti jest, že byl a jest vyslovován názor, že se stát vzdá postihového práva jen pokud, pokud toho bude třeba k náhradě t. zv. mrtvého stavebního kapitálu, a že nepůjde toto vzdání se tak daleko, by bydlení v domech se

státní podporou bylo lacinější než bydlení v tak zvaných starých domech, to jest v domech, pro něž bylo uděleno stavební povolení do 27. ledna 1917, čímž docílila by se úměrná shoda mezi zákony o stavebním ruchu a zákony na ochranu nájemníků. Ale nicméně, když toho času nelze říci »do jaké míry« může již nyní stát vykonávati postih, nezbyvá než naříditi, by celá přikázaná částka byla ponechána v soudní úschově. Okolnost stěžovatelkou tvrzená, že právo postihové nebude asi upraveno již jen pouhým prováděcím nařízením, nýbrž zákonem, jest pro věc nerozhodna. Vzhledem k předpisům ex. řádu nelze přihlížeti ani k tomu, že stát poskytuje dostatečnou záruku za splnění svých závazků. Posléze jest uvést, že v tomto období věci nelze činiti o jistinu, která se snad svého času uvolní, opatření podle §§ 220 třetí odstavec a 219 druhý odstavec ex. ř., ježto při rozvrhovém roku nebylo jednáno o tom, zda a pokud uvolněnou částku přikázati jest na pohledávky pod položkami C 17 a 18 na prodané realitě váznoucí, o jichž pravosti a číselné výši nebylo dosud ani jednáno, po případě i na nároky v § 217 ex. ř. uvedené a zda teprve částku pak zbývající považovati jest za hyperochu dlužníku po případě jeho úpadkové podstatě patřící, či zda a pokud snad by nastati mělo jinaké rozvržení a přikázání uvolněné částky.

Čís. 8302.

Z toho, že zůstavitel nařídil fideikomisární substituci ve prospěch dětí, nelze ještě souditi, že minil tím děti ve smyslu § 42 obč. zák. Tomuto ustanovení nelze bez dalšího přiznati význam obecného vykládacího pravidla pro projevy vůle.

(Rozh. ze dne 14. září 1928, R I 658/28.)

V dědické smlouvě, již uzavřel zůstavitel se svou manželkou, byl uložen manželce tento závazek: »Jest povinna, zanechati zděděné nemovitě jmění všem svým manželským dětem rovným dílem, není oprávněna o něm jinak pořizovati aniž je zciziti nebo zatížiti. Tuto fideikomisární substituci jakož i zákaz zcizení jest knihovně poznamenati.« Dědickému smíru, který uzavřela pozůstalá manželka s dcerou, odepřely o b a n i ž š í s o u d y schválení, ježto na základě šetření, jež v nesporném řízení provedly přes odpor pozůstalé vdovy se zřetelem na §§ 42 a 681 obč. zák. dospěly k názoru, že fideikomisární substituce nařízená zůstavitelem v příčině zděděného nemovitého majetku rovným dílem pro všechny jeho manželské děti zahrnuje v sobě substituci ve prospěch dětí v širším smyslu § 42 obč. zák., tudíž i ve prospěch dosud ještě ani nepočatých dětí, které by dcera nyní ještě svobodná mohla jednou poroditi.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů a odkázal věc na soud prvé stolice s příkazem, by bez ohledu na použitý zamítací důvod vydal nové usnesení.